

Paper Code

BV-602

अनुक्रमांक:
निरीक्षकस्य हस्ताक्षरम्

पतञ्जलिविश्वविद्यालयः

परीक्षा - मईमासः - 2019
शास्त्री/बी. ए. व्याकरणम् (सत्रम् : षष्ठ)
द्वितीयपत्रम् - संस्कृतव्याकरणम् (ख)

समयः - होरात्रयम्

अधिकतमाङ्काः - 70

अवधेयम् : इदं प्रश्नपत्रम् सप्ततेः (70) अङ्कानां विद्यते। प्रत्येक खण्डे प्रदत्तानां निर्देशानामनुसरणपुरस्सरमेव प्रश्नानां समाधानं कर्तव्यम्। अङ्कविभाजनं प्रत्येकं खण्डस्य प्रश्नस्य च पुरतः द्रष्टुं शक्यते।

(खण्ड - क)

50 अङ्काः

प्रश्न:1- केषाञ्चित् द्वयोः सूत्रयोः काशिकारीत्या व्याख्यानं कुर्वन्तु। (2X5=10)
(क) स्तौतिण्योरेव (ख) स्कोः संयोगधोरन्ते च
(ग) नश्छव्यप्रशान्

प्रश्न:2- केषाञ्चन पञ्चानां पदकृत्यं प्रदर्शनीयम्। (5X2=10)
(क) हलो यमां यमि लोपः (ख) एकाचो बशो भष् झषन्तस्य सध्वोः
(ग) रदाभ्यां निष्ठातो नः पूर्वस्य च दः (घ) संयोगादेरातो धातोर्यण्वतः
(ङ) डमा ह्रस्वादिच डमुणित्यम् (च) अतः कृकमिकंसकुम्भपात्रकुशाकर्णीष्वनव्ययस्य
(छ) ह्रस्वात्तादौ तद्धिते

प्रश्न:3- केषाञ्चन पञ्चानां वार्तिकानां व्याख्यानं करणीयम्। (5X2=10)
(क) अह्नो र्विधौ रूपरात्रिरथन्तरेषूपसख्यानम् (ख) खपरि शरि वा लोपो वक्तव्यः
(ग) पदव्यवायेऽतद्धित इति वक्तव्यम् (घ) तत्परे चेति वक्तव्यम्
(ङ) वा हतजग्धपर इति वक्तव्यम् (च) छत्वममीति वक्तव्यम्
(छ) युवादीनां प्रतिषेधो वक्तव्यः

प्रश्न:4- द्वयोः कारिकयोः व्याख्यानं कुर्वन्तु। (2X5=10)
(क) धि रूकारे सिचो लोपश्चकाद्धीति प्रयोजनम्।
आशाध्वंतु कथं जहत्वं सकारस्य भविष्यति॥
(ख) वेत्तस्तु विदितो निष्ठा विद्यतेर्विन्न इष्यते।
विन्तेर्विन्नश्च वित्तश्च भोगवित्तश्च विन्दते॥
(ग) फली वनस्पतिसंयो वृद्धः पुष्पफलोपगाः।
ओषध्यः फलपाकान्ता लता गुल्माश्च वीरुधः॥

प्रश्न:5- द्वयोः शब्दयोः सिद्धिः करणीया। (2X5=10)
(क) औजढत् (ख) अमुना (ग) मरुत्तत्तः

(खण्ड - क)

20 अङ्काः

प्रश्न:1- चतस्रः परिभाषा अवतरणसहिता व्याख्येयाः।

(4X5=20)

- (क) भाव्यमानेन सवर्णानां ग्रहणल्ल।
- (ख) सर्वो द्वन्द्वो विभाषैकवद् भवति।
- (ग) वर्णादाङ्गं बलीयो भवति।
- (घ) यस्मिन् विधिस्तदादावल्ग्रहणे।
- (ङ) येन नाप्राप्ते यो विधिरारभ्यते स तस्य बाधको भवति।
- (च) अन्तरङ्गानपि विधीन् बहिरङ्गो ल्यब् बाधते।

-----X-----